

LITERATURA CATALANA (SEGLE XX)

Curs: 2005-2006	Codi: 28662	Crèdits: 4,5 + 7,5 = 12
Cicle: Primer	Tipus d'assignatura: Troncal	Semestre: Anual

PROFESSOR(S)

Víctor Martínez-Gil

DESCRIPCIÓ GENERAL, OBJECTIUS I REQUISITS PREVIS

D'acord amb el descriptor oficial que consta en el pla d'estudis, l'assignatura planteja un estudi històric i filològic de les principals etapes, moviments, autors i obres de la literatura catalana del segle XX. És una assignatura pensada per a estudiants de primer curs, per la qual cosa no exigeix cap requisit previ.

Objectius

1. Comprensió dels processos culturals i literaris més significatius des del Modernisme a l'actualitat.
2. Coneixement dels models de creació literària i dels autors i obres més representatius del període.
3. Aproximació als enfocaments i mètodes propis dels estudis literaris i a la seva aplicació.
4. Reforçament de la capacitat de comprensió del fet cultural i literari considerats des d'una perspectiva històrica.
5. Potenciació de la capacitat de lectura de tipus diferents de textos.

ESBÓS DEL TEMARI

1. El Modernisme. Característiques i evolució del moviment. Les teories estètiques i literàries. L'actualització dels gèneres literaris

1.1. La poesia. Les vies de renovació. Joan Maragall i la poètica de la "paraula viva". La introducció del Simbolisme. Altres corrents. L'"Escola mallorquina".

1.2. El conte i la novel·la. La crisi del Naturalisme. Novel·la i conte (J. Ruyra). La novel·la simbòlica (Casellas, Víctor Català, P. Bertrana, Pous i Pagès). Altres corrents.

1.3. El teatre. El teatre simbolista (Santiago Rusiñol, Adrià Gual). El teatre d'idees (Ignasi Iglésias, J. Puig i Ferrer). La tragèdia. El teatre en vers.

2. El Noucentisme. Origen i formació del moviment. Característiques i evolució. Cultura, estètica i creació literària.

2.1. La jerarquització dels gèneres literaris. L'assaig. Eugeni d'Ors.

2.2. La poesia. Josep Carner. Els inicis de Carles Riba. L'obertura a les primeres avantguardes.

2.3. La novel·la. La crisi del gènere. El conte.

2.4. El teatre.

3. Els anys de la Dictadura i la República (1923-1939). Evolució històrica i canvis polítics. Renovació i diversificació. Els corrents ideològics i culturals. Propostes i plataformes.

3.1. La poesia. La tradició vuitcentista (Josep M. de Sagarra). El postsimbolisme: la diversitat de realitzacions: de la poesia pura al surrealisme. Carles Riba, J. V. Foix, Marià Manent. Els poetes joves dels anys 30 (Rosselló-Pòrcel, Joan Teixidor, Joan Vinyoli).

3.2. La novel·la. La represa del gènere. El mercat literari. La novel·la popular. La reaparició

d'antics modernistes (Puig i Ferrer, Bertrana). La novel·la psicològica (Carles Soldevila, Miquel Llor, J. M. de Sagarra).

Desmitificació i paròdia (Francesc Trabal). Novel·la i periodisme: Josep Pla..

3.3. El teatre. La ccomèdia burgesa. El nou teatre poètic. La visió crítica i propostes de renovació. El teatre popular.

4. La postguerra (1939-1959). La ruptura del franquisme i la represa cultural i literària. Periodització (1939-1946-1959). Descripció històrica i cultural.

4.1. La poesia. Predomini i funció. L'adaptació de la poètica postsimbolista (Carner, Riba, Foix, Màrius Torres, Vinyoli). La tradició d'avantguarda (Joan Brossa, Palau i Fabre). "Realisme" i desmitificació (Pere Quart, Jordi Sarsanedas, Vicent Andrés Estellés, M. Martí i Pol). Poesia i mite (Salvador Espriu, Agustí Bartra).

4.2. La narrativa. L'impacte de l'exili. La represa. Continuïtat i evolució dels models de preguerra (Soldevila, Llor, Arbó). La incidència de l'exili: entre el realisme testimonial i el mite (Bartra, Riera Llorca, Ferran de Pol, Jordana, Calders). Realisme psicològic i existencialisme (Maria Aurèlia Capmany, Josep M. Espinàs, M. de Pedrolo). La novel·la catòlica (J. Sales). La narrativa fantàstica (Joan Perucho). El conte (Sarsanedas, Calders).

4.3. El teatre. Procés de represa. Teatre professional i teatre independent. La reformulació dels esquemes tradicionals (Sagarra, Oliver). Vies d'experimentació (Pedrolo i el teatre de l'absurd, Brossa i la poesia escènica). El teatre d'Espriu.

4.4. L'assaig i la prosa no imaginativa: memorialisme, crònica periodística, etc. (Pla, Gaziel, Vicens Vives).

5. Del Realisme Històric a l'actualitat (1959-2000). Les fases evolutives (1959-1968-1975-198...). El "realisme històric" com a programa de transformacions i com a estètica. La crisi del model. Una nova institucionalització de la cultura.

5.1. La poesia. Continuïtat i evolució dels models anteriors. Els diversos models de "realisme". La "poesia de l'experiència" (Gabriel Ferrater, Narcís Comadira, Francesc Parcerisas). Una represa de la poètica postsimbolista (Pere Gimferrer).

5.2. La narrativa. Llorenç Villalonga i Mercè Rodoreda. Les diverses utilitzacions del realisme (Pedrolo, Baltasar Porcel, Terenci Moix, Montserrat Roig). La narrativa autoreflexiva (Calders). Referents històrics i novel·la de gènere. Les darreres tendències (Monzó, Moncada).

5.3. El teatre. Del teatre independent a l'institucional. La renovació a partir dels 60 (Benet i Jornet, Jordi Teixidor, Rodolf Sirera). Espai escènic i text teatral.

5.4. L'assaig i la prosa no imaginativa: Pla i la revisió de la seva obra. Joan Fuster.

TUTORIES INTEGRADES

Virutals. Mitjançant el correu electrònic es farà un seguiment dels estudiants i es proposaran exercicis de comentari de text.

BIBLIOGRAFIA ESSENCIAL

J. Molas-J. Massot i Muntaner, dirs., Diccionari de literatura catalana, Barcelona, Edicions 62, 1979.

E. Bou, dir., Nou diccionari 62 de la literatura catalana, Barcelona, Edicions 62, 2000.

J. Fuster, Literatura catalana contemporània, Barcelona, Curial, 1972.

J. Castellanos, ed., Guia de literatura catalana contemporània, Barcelona, Edicions 62, 1973.

Diversos autors, Història de la literatura catalana, 4 vols., Barcelona, Edicions 62-Orbis, 1984.

J. Molas, dir., Història de la literatura catalana. Part moderna, vols. VIII. IX, X i XI, Barcelona,

Ariel, 1986-1987.

J.M. Llompart, La literatura moderna a les Balears, Palma de Mallorca, editorial Moll, 1964.

V. Simbor, Els fonaments de la literatura contemporània al País Valencià (1900-1939), Barcelona, Institut de Filologia Valenciana-Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1988.

FORMA D'AVUACIÓ

Es faran dos exàmens.

Per aprovar el curs caldrà, a més, haver realitzat un mínim d'exercicis pràctics (que s'especificaran a començament de curs).

ALTRES DADES

LECTURES

Es proposarà cada curs un conjunt de lectures obligatòries.

OBLIGATÒRIES
